

*Лебедюк Анна Юріївна,
здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-правового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Старицька Ольга Олексіївна,
доцент кафедри історії та філософії
навчально-правового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

СУЧАСНИЙ СТАН СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

В основному законодавчому акті нашої держави, а саме у ст. 16 Конституції України проголошено, що «забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду українського народу є обов'язком держави» [1].

Варто акцентувати увагу й на тому, що сучасна система екологічного законодавства України має доволі розвинений характер, що пояснюється її поступовим формуванням та наповненням після здобуття нашої держави незалежності. Як влучно зазначають автори Енциклопедії сучасної України, «екологічне законодавство – система нормативних актів, що регулюють суспільні відносини у галузях використання та відтворення природних ресурсів і охорони довкілля (екологічні суспільні відносини)» [2]. При цьому слід відмітити, що саме екологічне право як галузь містить у своїй структурі різні підгалузі, наприклад, такі як: водне, земельне, повітряне, рослинне, тваринне, лісове тощо. Саме тому, на нашу думку, варто окремо розглянути які ж саме нормативно-правові акти формують екологічне законодавство України.

Як відомо, система законодавства склаладається із низки різних нормативних джерел як міжнародного, так і національного рівнів, а саме конвенцій, деларацій, директив, кодексів, законів, постанов, указів, інструкцій тощо. Не стало виключенням у цьому питанні і екологічне право. Тому до його джерельної бази відноситься:

- Орхуська Конвенція;
- Конституція України;
- Кодекс України «Про надра»;
- Бюджетний кодекс України;
- Земельний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;
- Водний кодекс України;
- Кримінальний кодекс України;
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закон України «Про управління відходами»;

Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;

Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»;

Закон України «Про ветеринарну медицину»;

Закон України «Про пестициди і агрохімікати»;

Закон України «Про поводження з радіоактивними відходами»;

Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;

Закон України «Про природно-заповідний фонд України»;

Закон України «Про мисливське господарство та полювання»;

Закон України «Про тваринний світ»;

Закон України «Про рослинний світ»;

Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»;

Закон України «Про внесення зміни до статті 17 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) »;

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»;

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку»;

Закон України «Про доступ до публічної інформації»;

Закон України «Про звернення громадян»;

Закон України «Про державну службу»;

Закон України «Про очищення влади»;

Закон України Про запобігання корупції»;

Указ №111/2021 Про Рішення ради національної безпеки і оборони України від 23 березня 2021 року "Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації";

Постанова Верховної Ради України «Про основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»;

Постанова від 19.12.2023 №1328 «Про затвердження Порядку видачі (відмови у видачі, анулювання) дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів»;

Постанова від 05.12.2023 №1279 «Порядок створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами»;

Постанова від 05.12.2023 №1278 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами»;

Постанова від 17.11.2023 №1214 «Деякі питання віднесення речовин або предметів до побічних продуктів»;

Постанова від 07.11.2023 №1166 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу об'єктів оброблення відходів»;

Постанова від 20.10.2023 №1102 «Про затвердження Порядку класифікації відходів та Національного переліку відходів»;

Постанова від 05.09.2023 №947 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами»;

Постанова від 08.08.2023 №835 «Правила надання послуг з управління побутовими відходами»;

Постанова від 08.08.2023 №827 «Деякі питання оголошення припинення статусу відходів»;

Постанова від 30.06.2023 №667 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження регіональних планів управління відходами»;

Постанова від 19.06.2023 №625 «Деякі питання поводження з побутовими відходами в особливих умовах»;

Постанова від 27.09.2022 №1073 «Про затвердження Порядку поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків»;

Постанова від 10.05.2022 №575 Про затвердження спеціальних такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд;

Постанова від 07.05.2022 №556 «Деякі питання подання декларації про відходи»;

Постанова від 14.08.2019 № 827"Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря";

Постанова від 14.09.2020 року № 824 "Про внесення змін у додатки 2 і 3 до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля";

Постанова від 16.12.2020 року №1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення";

Постанова від 13.12.2017 № 1026"Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля та Порядку ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля";

Постанова від 13.12.2017 № 1010"Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля";

Постанова від 13.12.2017 № 989"Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля";

Розпорядження від 03.01.2013 № 22-р "Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми поводження з відходами на 2013-2020 роки";

Постанова від 07.11.2012 № 1030 "Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання)";

Постанова від 23.05.2007 № 761 "Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів";

Постанова від 16.05.2007 № 733 "Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок";

Постанова від 13.03.2002 №302 «Про затвердження Порядку проведення робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі дозволи»;

Постанова від 13.07.2000 № 1120 "Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями безпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів";

Постанова від 03.08.1998 № 1216 "Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів";

Постанова від 31.08.1998 № 1360 "Про затвердження порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів";

Постанова від 07.05.1998 № 634 "Про затвердження Положення про Державний фонд охорони навколишнього природного середовища";

Постанова від 30.03.1998 №391 "Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля";

Постанова від 17.09.1996 № 1147 "Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів";

Постанова від 27.07.1995 № 555 "Про затвердження Санітарних правил в лісах України";

Постанова від 10.08.1992 №459 "Про порядок видачі дозволів на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду і встановлення лімітів використання ресурсів загальнодержавного значення";

Наказ від 13.06.2023 №489 «Правила компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках»;

Наказ від 27.06.2023 №448 «Про затвердження Інструкції про вимоги до оформлення документів, в яких обґрунтовуються обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»;

Наказ від 26.05.99 №116 "Про затвердження Інструкції щодо застосування порядку встановлення лімітів використання диких тварин, віднесених до природних ресурсів загальнодержавного значення";

Наказ від 03.09.2020 № 117 «Про затвердження Розміру плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля»;

Наказ від 30.05.2018 № 182 «Про затвердження Розміру плати за проведення громадського обговорення в процесі здійснення оцінки впливу на довкілля»;

Наказ від 10.08.2018 № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»;

Наказ від 18.07.2019 №260 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»;

Наказ від 29.12.2018 № 465 «Зміни до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»;

Наказ від 10.07.2019 № 73«Про затвердження Порядку стажування громадян з числа молоді, які не перебувають на посадах державної служби в

Департаменті екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації», зареєстрований в Головному територіальному управлінні юстиції у Чернігівській області 19 липня 2019 року за №45/1305 [3].

Таким чином, можемо підсумувати, що сучасна система екологічного законодавства України є доволі розгалуженою і охоплює майже усі сфери природних прав.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28.06.1996. Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст. 141 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 05.11.2024).

2. Екологічне законодавство. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-18686> (дата звернення: 07.11.2024).

3. Офіційний сайт Департаменту екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації URL: <https://eco.cg.gov.ua/index.php?id=15803&tp=1&pg=> (дата звернення: 07.11.2024).

*Левківська Дарина Вікторівна,
здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр
Навчально-наукового інституту права та психології,
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
Назаренко Ольга Анатоліївна,
старший викладач кафедри історії та філософії
навчально-наукового інституту права та психології,
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук*

ПРАВОПОРЯДОК ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Актуальність вивчення питання правопорядку на сьогоднішній день посідає особливе значення в сучасній юридичній науці та практиці. Оскільки, забезпечення в нинішніх умовах євроінтеграційного процесу потребує наявності високого рівня законності, справедливості, дотримання приписів всіх діючих нормативно-правових актів. Вони представляють собою невідемну частину вимог, які висуваються до держав на тривалому етапі пов'язаного зі вступом до Європейського Союзу. Як зазначається у науковій літературі, сьогодні правопорядок Європейського Союзу є наднаціональною правовою системою, що об'єднує норми держав-членів і міжнародні стандарти. Важливою характеристикою цієї системи є організованість, структурованість та власна